EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 9.11.2005
KOM(2005) 558 galutinis

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl Europos partnerystės su Serbija ir Juodkalnija, įskaitant Kosovą, principų, prioritetų ir sąlygų kaip nustatyta 1999 m. birželio 10 d. Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos Rezoliucijoje Nr. 1244.

(pateiktas Komisijos)

{SEC (2005) 1423} {SEK (2005) 1428}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

2003 m. birželio 19–20 d. Europos Vadovų Taryba patvirtino pasiryžimą visapusiškai ir veiksmingai remti Vakarų Balkanų šalių Europos perspektyvą. Ji patvirtino 2003 m. birželio 16 d. Tarybos išvadas dėl Vakarų Balkanų šalių, įskaitant priedą „Salonikų darbotvarkė Vakarų Balkanams: Europos integracijos linkme“, kuriame numatytos Europos partnerystės kaip priemonė įgyvendinti Vakarų Balkanų šalių Europos perspektyvą.

2004 m. pradžioje Komisija pristatė pirmąją partnerystę su Serbija ir Juodkalnija, įskaitant Kosovą, kaip nustatyta 1999 m. birželio 10 d. Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos Rezoliucijoje Nr. 1244. Taryba ją priėmė 2004 m. birželio 14 d. Komisija mano, kad atsižvelgiant į 2005 m. Serbijos ir Juodkalnijos pažangos ataskaitą, tikslinga patikslinti šią pirmąją partnerystę.

Ši papildyta Europos partnerystė grindžiama 2004 m. kovo 22 d. Tarybos Reglamento (EB) Nr. 533/2004 nuostatomis. Joje išvardijami trumpos ir vidutinės trukmės šalies pasirengimo toliau integruotis į Europos Sąjungą prioritetai. Siekiant tinkamai įgyvendinti Europos partnerystę, tikimasi, kad kompetentingos Serbijos ir Juodkalnijos valdžios institucijos parengs planą su tvarkaraščiu ir konkrečiomis priemonėmis, kuriomis Serbija ir Juodkalnija sieks šio tikslo. Kadangi Kosovas pagal Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliuciją Nr. 1244 šiuo metu yra valdomas laikinosios tarptautinės administracijos, vadovaujant Jungtinių Tautų laikinajai administracijai Kosove turėtų būti parengtas atskiras Kosovo prioritetų planas. Komisija, remdamasi pažangos ataskaitomis ir pagal Stabilizavimo ir asociacijos procesą sukurtas struktūras reguliariai stebės, kaip įgyvendinami prioritetai.

Europos partnerystės prioritetai turėtų sudaryti Bendrijos finansinės pagalbos, kuri ir toliau bus teikiama pagal atitinkamus finansavimo instrumentus, visų pirma pagal 2000 m. gruodžio 5 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2666/2000 (CARDS), programavimo pagrindą.

Siūlomas Tarybos sprendimas neturi finansinio poveikio. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta pirmiau, Komisija siūlo Tarybai priimti pridėtą Tarybos sprendimo projektą.

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl Europos partnerystės su Serbija ir Juodkalnija, įskaitant Kosovą, principų, prioritetų ir sąlygų kaip nustatyta 1999 m. birželio 10 d. Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos Rezoliucijoje Nr. 1244.

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį,

atsižvelgdama į Tarybos reglamentą (EB) Nr. 533/2004 dėl Europos partneryščių steigimo Stabilizavimo ir asociacijos procese, ypač į jo 2 straipsnį[1],

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

(1) Europos Vadovų Taryba patvirtino Europos partnerystes kaip Vakarų Balkanų šalių Europos perspektyvos įgyvendinimo priemonę Stabilizavimo ir asociacijos procese.

(2) Tarybos reglamento (EB) Nr. 533/2004 2 straipsnyje teigiama, kad Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, kvalifikuota balsų dauguma priima sprendimus dėl Europos partneryščių principų, prioritetų ir sąlygų bei vėlesnių jų pakeitimų.

(3) Tarybos reglamente (EB) Nr. 533/2004 taip pat teigiama, kad Europos partneryščių įgyvendinimą toliau užtikrins mechanizmai pagal Stabilizavimo ir asociacijos procesą ir Komisijos pažangos ataskaitas.

(4) Tikslinga papildyti pirmąją Europos partnerystę, siekiant nustatyti patikslintus būsimo darbo prioritetus toliau integruojantis į Europos Sąjungą pagal 2005 m. Serbijos, Juodkalnijos ir Kosovo pasirengimo pažangos ataskaitas, kaip apibrėžta 1999 m. birželio 10 d. Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos Rezoliucijoje Nr. 1244 (toliau – Kosovo (JTSTR 1244)).

(5) Siekiant pasirengti tolesnei integracijai į Europos Sąjungą, atsakingos Serbijos ir Juodkalnijos valdžios institucijos turėtų parengti planą su tvarkaraščiais ir konkrečiomis priemonėmis, kuriomis įgyvendinami šios Europos partnerystės prioritetai. Kadangi Kosovas pagal JTSTR 1244 šiuo metu yra valdomas laikinosios tarptautinės administracijos, vadovaujant Jungtinių Tautų laikinajai administracijai Kosove turėtų būti parengtas atskiras Kosovo prioritetų įgyvendinimo planas.

[1] OL L 86, 2004 3 24, p.1.

NUSPRENDĖ:

1 straipsnis

Pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 533/2004 1 straipsnį Europos partnerystės su Serbija ir Juodkalnija, įskaitant Kosovą (JTSTR 1244), principai, prioritetai ir sąlygos yra išdėstytos šio sprendimo priede, kuris yra neatsiejama šio sprendimo dalis.

2 straipsnis

Europos partnerystės įgyvendinimas vertinamas naudojantis mechanizmais, nustatytais pagal Stabilizavimo ir asociacijos procesą, ir Komisijos pažangos atskaitomis.

3 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja trečią dieną nuo jo paskelbimo *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje*.

Priimta Briuselyje, […]

Tarybos vardu
Pirmininkas

PRIEDAS

SERBIJA IR JUODKALNIJA, ĮSKAITANT KOSOVĄ: 2005 M. EUROPOS PARTNERYSTĖ

1. ĮŽANGA

Europos Vadovų Taryba patvirtino Europos partnerystę kaip Vakarų Balkanų šalių Europos perspektyvą įgyvendinančią priemonę pagal Stabilizavimo ir asociacijos procesą.

2004 m. birželio 14 d. Taryba patvirtino pirmąją partnerystę su Serbija ir Juodkalnija, įskaitant Kosovą (JTSTR 1244). Atsižvelgiant į 2005 m. Komisijos pažangos ataskaitų apie Serbiją, Juodkalniją ir Kosovą (JTSTR 1244) išvadas, pirmąją partnerystę tikslinga papildyti. Antroji Europos partnerystė nustato naujus veiklos prioritetus. Naujieji prioritetai buvo suderinti su konkrečiais šalies poreikiais bei pasirengimo etapu ir prireikus bus tikslinami. Europos partnerystėje taip pat pateikiamos finansinės paramos Serbijai, Juodkalnijai, įskaitant Kosovą (JTSTR 1244), gairės.

Tikimasi, kad kompetentingos Serbijos ir Juodkalnijos valdžios institucijos parengs planą, kuriame bus nurodytos konkrečios Europos partnerystės prioritetus įgyvendinančios priemonės. Kadangi Kosovas pagal JTSTR 1244 šiuo metu yra valdomas laikinosios tarptautinės administracijos, vadovaujant Jungtinių Tautų laikinajai administracijai Kosove turėtų būti parengtas atskiras Kosovo prioritetus įgyvendinantis planas.

2. PRINCIPAI

Stabilizavimo ir asociacijos procesas ir toliau yra Vakarų Balkanų šalių integracijos į Europą pagrindas visu pasirengimu būsimai narystei laikotarpiu.

Pagrindiniai prioritetai yra susiję su gebėjimu laikytis 1993 m. Kopenhagos Europos Vadovų Tarybos apibrėžtų kriterijų bei Stabilizavimo ir asociacijos procesui nustatytų sąlygų, visų pirma sąlygų, kurias Taryba nustatė 1997 m. balandžio 29 d. ir 1999 m. birželio 21-22 d. išvadose, 2000 m. lapkričio 24 d. Zagrebo viršūnių susitikimo galutinės deklaracijos turinio ir Salonikų darbotvarkės.

3. PRIORITETAI

Šioje Europos partnerystėje išvardyti prioritetai buvo nustatyti įvertinus Serbijos ir Juodkalnijos, įskaitant Kosovo (JTSTR 1244), galimybes juos įgyvendinti arba padaryti pakankamą pažangą šioje srityje per kelerius ateinančius metus. Skiriami trumpalaikiai prioritetai, kuriuos tikimasi įgyvendinti per ateinančius vienerius arba dvejus metus, ir vidutinės trukmės prioritetai, kuriuos tikimasi įgyvendinti per artimiausius trejus arba ketverius metus. Prioritetai susiję su teisės aktais ir jų įgyvendinimu.

Atsižvelgiant į dideles visų ES reikalavimų įgyvendinimo išlaidas, taip pat į šių reikalavimų sudėtingumą tam tikrose srityse, šiame etape partnerystėje išdėstyti ne visi svarbūs uždaviniai. Į būsimas partnerystes bus įtraukti kiti prioritetai, atsižvelgiant į šalies padarytą pažangą.

Pagrindiniai trumpalaikiai prioritetai pateikiami prioritetų sąrašų pradžioje. Šių prioritetų išdėstymo tvarka neatspindi jų svarbos.

Serbijos ir Juodkalnijos prioritetai bei specialiai Kosovui skirti prioritetai yra pateikiami pridėtuose sąrašuose.

4. PROGRAMAVIMAS

Bendrijos parama Vakarų Balkanų šalims pagal Stabilizavimo ir asociacijos procesą bus teikiama pagal galiojančias finansines priemones, visų pirma remiantis Tarybos reglamentu (EB) Nr.

2666/2000[2]. Taigi šis sprendimas neturės jokių finansinių pasekmių. Serbija ir Juodkalnija, įskaitant Kosovą, (JTSTR 1244) gali naudotis finansavimu pagal daugiašales ir horizontalias programas.

5. SĄLYGOS

Bendrijos parama Vakarų Balkanų šalims pagal Stabilizavimo ir asociacijos procesą teikiama, jeigu toliau daroma pažanga įgyvendinant Kopenhagos kriterijus ir siekiant konkrečių šios Europos partnerystės prioritetų. Jeigu nebus laikomasi šių sąlygų, Taryba gali imtis atitinkamų priemonių pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 2666/2000 5 straipsnį[3]. Bendrijos parama taip pat teikiama laikantis sąlygų, kurias Taryba apibrėžė 1997 m. balandžio 29 d. ir 1999 m. birželio 21–22 d. išvadose, ypač dėl paramos gavėjų įsipareigojimo vykdyti demokratines, ekonomines ir institucines reformas.

6. STEBĖSENA

Europos partnerystės įgyvendinimas vertinamas pagal Stabilizavimo ir asociacijos procese numatytą sistemą, ypač pagal Komisijos pateiktas metines pažangos ataskaitas.

SERBIJA IR JUODKALNIJA[4]

3.1. Trumpalaikiai prioritetai

Pagrindiniai prioritetai

– Besąlygiškai laikytis Konstitucinės chartijos ir užtikrinti veiksmingą Valstybių sąjungos funkcionavimą (visų pirma kalbant apie Valstybės teismo kompetencijas, Valstybių sąjungos parlamento darbą ir teisės aktų dėl tvaraus Valstybių sąjungos finansavimo priėmimą); konstruktyviai paskirstyti valdžią tarp Valstybių sąjungos ir respublikų.

– Toliau stengtis įgyvendinti viešojo administravimo, taip pat valstybės tarnautojų darbo užmokesčio sistemos, reformą siekiant užtikrinti skaidrią personalo atranką, profesionalumą ir atskaitomybę; ypač stiprinti visų lygių Europos integracijos struktūras (tarp jų atsakingas ministerijas ir parlamentus) bei skatinti jų tarpusavio bendradarbiavimą.

– Atkakliai vykdyti teismų sistemos reformą, užtikrinant teismų nepriklausomybę, profesionalumą ir veiksmingumą, ypač persvarstyti personalo atrankos ir profesinės veiklos sistemą, kuri būtų paremta techniniais ir profesionaliais kriterijais, vengiant politinės įtakos bei užtikrinti teisėjų kadencijų stabilumą.

– Užtikrinti veiksmingą demokratišką kariuomenės kontrolę stiprinant parlamento kontrolę ir įvedant skaidrų finansinį valdymą.

– Užtikrinti visapusišką bendradarbiavimą su Tarptautiniu baudžiamuoju tribunolu buvusiai Jugoslavijai (TBTBJ).

---

[2] OL L 306, 2000 12 7, p. 1, su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 2415/2001 (OL) L 327, 2001 12 12, p. 3.

[3] Tarybos reglamento Nr. 2666/2000 5 straipsnis:

1. Svarbiausias veiksnys šiam reglamentui taikyti ir išankstinė sąlyga Bendrijos pagalbai gauti yra pagarba demokratijos principams, teisinei valstybei, žmogaus bei mažumų teisėms ir pagrindinėms laisvėms. Jei šie principai negerbiami, Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, kvalifikuota balsų dauguma gali imtis atitinkamų priemonių.
2. Bendrijos pagalba taip pat priklauso nuo sąlygų, kurias Taryba apibrėžė 1997 m. balandžio 29 d. išvadose, ypač kiek tai susiję su pagalbos gavėjų įsipareigojimu vykdyti demokratines, ekonomines ir institucines reformas.

[4] Neįskaitant Kosovo, kaip nustatyta Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos Rezoliucijoje Nr. 1244.

– Besąlygiškai laikytis JTSTR 1244 ir aktyviau bendradarbiauti su Priština. Laikytis konstruktyvaus požiūrio Kosovo atžvilgiu.

Politiniai reikalavimai

DEMOKRATIJA IR TEISINĖ VALSTYBĖ

Konstituciniai klausimai

– Persvarstyti respublikų konstitucijas pagal Europos standartus.

Rinkimai

– *Serbijoje:* Baigti rinkimų įstatymo (taip pat rinkėjų sąrašo) reformą pagal Demokratinių institucijų ir žmogaus teisių biuro rekomendacijas; visiškai įgyvendinti politinių partijų finansavimo teisės aktus.

– *Juodkalnijoje:* depolitizuoti rinkimų administraciją pagal Demokratinių institucijų ir žmogaus teisių biuro rekomendacijas ir sukurti skaidrią kampanijų finansavimo sistemą.

Viešasis administravimas

– *Serbijoje:* įgyvendinti ombudsmeno biuro steigimo įstatymus. *Juodkalnijoje:* stiprinti administracinius ombudsmeno biuro personalo gebėjimus; užtikrinti, kad būtų tinkamai atsižvelgiama į ombudsmeno rekomendacijas.

Teismų sistema

– *abiejose respublikose:* priimti ir įgyvendinti teisės aktus dėl privalomojo pradinio ir tęstinio teisėjų, prokurorų ir teismų personalo mokymo bei stiprinti mokymo centrus; pradėti racionalizuoti teismų sistemą ir modernizuoti procesą, ypač komercinėje teisėje. Stiprinti teisminio persekiojimo sistemos autonomiją, ypač prokuratūras, tiriančias organizuotą nusikalstamumą. *Serbijoje:* stiprinti prokuratūras, tiriančias karo nusikaltimus; kurti administracinius ir apeliacinius teismus.

Antikorupcinė politika

– *abiejose respublikose:* visiškai įgyvendinti teisės aktus dėl interesų konflikto.

– *Serbijoje:* priimti ir įgyvendinti išsamią antikorupcinę strategiją ir pagal ją parengtus veiksmų planus, visų pirma įsteigiant juos įgyvendinančią kompetentingą instituciją.

– *Juodkalnijoje:* įgyvendinti antikorupcinę strategiją, visų pirma įsteigiant ją įgyvendinančią kompetentingą instituciją.

ŽMOGAUS TEISĖS IR MAŽUMŲ APSAUGA

– Vykdyti visus kitus Europos Tarybos narystei keliamus įsipareigojimus. Užtikrinti vieningą šių įsipareigojimų įgyvendinimą visoje Valstybių sąjungoje, ypač atsižvelgiant į Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvenciją ir Europos konvenciją prieš kankinimą.

– *abiejose respublikose:* imtis nuoseklių ir skaidrių veiksmų bylose dėl netinkamo elgesio. Pasitelkiant teisėsaugos atstovus stiprinti vidaus kontrolės tarnybas, sprendžiančias su netinkamu elgesiu susijusius klausimus.

– *abiejose respublikose:* Gerinti sąlygas kalėjimuose, ypač pažeidžiamų grupių, pvz., nepilnamečių nusikaltėlių atžvilgiu; užtikrinti tinkamą kalėjimų sąlygų ilgam laikui nuteistiems kaliniams ir kaliniams, nuteistiems už organizuotą nusikaltimą stebėjimą, užtikrinti tolesnį penitencinių institucijų personalo mokymą ir su specialiaisiais poreikiais susijusios struktūros gerinimą. *Serbijoje:* įgyvendinti baudžiamųjų nuosprendžių vykdymo teisės aktus.

– Priimti išsamius antidiskriminacinius teisės aktus.

– *Serbijoje:* Įgyvendinti žiniasklaidos teisės aktus. Užtikrinti veiksmingą Transliavimo tarybos nepriklausomumą, taip pat sąžiningą ir skaidrų transliacijos dažnių paskirstymą visuomenės informavimo priemonių operatoriams. Užtikrinti, kad valstybinė transliuojanti žiniasklaida visiškai ir laiku taptų visuomeniniais transliuotojais; baigti pertvarkyti Serbijos radiją ir televiziją į visuomeninio transliavimo tarnybą pagal Europos standartus. Visiškai įgyvendinti įstatymą dėl laisvės gauti informaciją. *Juodkalnijoje:* priimti įstatymą, kuris užtikrintų galimybę naudotis viešąja informacija. Tęsti Juodkalnijos radijo ir televizijos pertvarkymą į visuomeninę transliavimo tarnybą.

– *Serbijoje:* finansiškai ir kitais būdais skatinti pilietinės visuomenės organizacijas, visų pirma priimant įstatymą dėl asociacijų ir teisės aktus dėl užsienio šalių NVO teisinio statuso. *Juodkalnijoje:* priimti NVO ir vyriausybinių organizacijų bendradarbiavimo strategiją.

– *Serbijoje:* priimti atitinkamus teisės aktus dėl turto grąžinimo ir užtikrinti visišką jų įgyvendinimą, ypač sprendžiant (valstybei priklausančio) mieste esančio turto klausimus. *Juodkalnijoje:* visiškai įgyvendinti turto grąžinimo teisės aktus.

– Užtikrinti atitinkamą *Valstybių sąjungos* ir *respublikų*, o jei įmanoma provincijų ir vietinio lygmens, bendradarbiavimą rengiant pagrindinius mažumų teisių ir jų apsaugos teisės aktus. Įgyvendinti romų, tarp jų ir sugrįžusiųjų asmenų, integracijos strategiją ir veiksmų planus. *Serbijoje:* stiprinti mažumų Nacionalinių tarybų veiklą. Skatinti gerus santykius tarp etninių grupių, ypač įgyvendinant tinkamas priemones švietimo srityje. Skatinti mažumų dalyvavimą teismo ir teisėsaugos institucijose. *Juodkalnijoje:* priimti mažumų teisių apsaugos įstatymą.

REGIONINIAI KLAUSIMAI IR TARPTAUTINIAI ĮSIPAREIGOJIMAI

– Besąlygiškai laikytis Deitono susitarimo.

– Stiprinti regionų bendradarbiavimą ir gerus kaimyninius santykius. Sudaryti ir įgyvendinti susitarimus su kaimyninėmis šalimis, visų pirma dėl laisvos prekybos, tarptautinio bendradarbiavimo, kovos su organizuotu nusikalstamumu, neteisėtos prekybos ir kontrabandos, teismų bendradarbiavimo, sienų kontrolės, aplinkos apsaugos, transporto ir energijos.

– Užtikrinti tinkamą *Valstybių sąjungos* ir *respublikų* bendradarbiavimą įgyvendinant pagrindinius teisės aktus ir praktiškai užtikrinant pabėgėlių bei šalies viduje perkeltųjų asmenų teises. Panaikinti visas diskriminacines nuostatas, ypač *Juodkalnijoje,* darbo rinkoje, suteikiant galimybę naudotis nuosavybės teisėmis, teisinės žalos atlyginimo priemonėmis ir suteikiant pilietybę; užtikrinti galimybę laisvai naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis ir asmeniniais dokumentais. Užtikrinti teisę realiai pasirinkti galutinį grįžimą arba integraciją.

Ekonominiai reikalavimai

Serbijoje:

– Išlaikyti makroekonominį stabilumą. Toliau daryti fiskalinio pobūdžio ir konsolidavimo pataisas siekiant sumažinti išorės disbalansą ir sulaikyti infliaciją. Vykdyti apdairią pinigų politiką, paremtą tinkama valiutų kurso politika. Laikytis nuosaikios darbo užmokesčio politikos ir vengti didesnių

nei gaunama nauda valstybinio sektoriaus atlyginimų. Stebėti sparčią kredito paslaugų plėtotę ir taikyti atitinkamas taisykles. Toliau tobulinti ir įgyvendinti pensijų sistemos reformą ir tęsti sveikatos draudimo sistemos reformą.

– Tęsti pogrindinės ekonomikos legalizavimą ir išplėsti mokestinę bazę, įgyvendinant Valstybės išlaidų tvarkymo sistemą (iždas, viešųjų finansų vidaus kontrolė) ir visapusiškas mokesčių reformas, numatant mažiau išimčių ir žemesnes mokesčių normas, ypač darbo mokesčiuose.

– Spartinti didelių visuomeninių ir valstybinių įmonių restruktūrizavimą ir privatizavimą, siekiant sustiprinti finansinę ir korporacinę discipliną. Tęsti bankroto procedūras, susijusias su visuomeninėmis nuostolius patiriančiomis ir turinčiomis didelius įsiskolinimus bendrovėmis, siekiant sumažinti pusiau fiskalinius nuostolius. Greičiau restruktūrizuoti dideles valstybei priklausančias komunalines įmones. Užtikrinti pakankamas biudžeto lėšas atleidimo iš darbo ir restruktūrizavimo išlaidoms padengti.

– Baigti bankų sektoriaus reformą, ypač valstybinių bankų privatizavimą. Toliau restruktūrizuoti ir privatizuoti draudimo sektorių.

– Reformuoti reguliuojamų ir administruojamų kainų sistemą. Visų pirma toliau derinti energijos kainas taip, kad jos padengtų sąnaudas, palaipsniui pakeičiant tiesioginiais pervedimais visas taikomas kainų subsidijas neturtingiems naudotojams.

– Kurti stabilią ir veikiančią žemės ir kito nekilnojamojo turto rinką. Rengti kadastro teisės aktus.

– Toliau skatinti užimtumą ir kovoti su bedarbyste, ypač pasitelkiant profesinį lavinimą ir darbo rinkos reformas bei įtraukiant visus susijusius dalyvius. Tobulinti valstybinių užimtumo tarnybų darbą ir siekiant įgyvendinti numatytą politiką, skirti pakankamai personalo bei finansinių išteklių.

– Toliau daryti būtinas Serbijos prekybos režimo pataisas, kad šis atitiktų autonominės prekybos priemones, PPO taisykles ir būsimąjį SAS.

Juodkalnijoje:

– Išlaikyti makroekonominį stabilumą. Toliau daryti fiskalinio pobūdžio ir konsolidavimo pataisymus, siekiant sumažinti išorės disbalansą.

– Įgyvendinti Valstybės išlaidų tvarkymo sistemą.

– Užtikrinti lanksčius darbo rinkos kainų nustatymo mechanizmus. Įgyvendinti užimtumo įstatymą, tobulinti valstybinių užimtumo tarnybų darbą ir siekiant įgyvendinti numatytą politiką, skirti pakankamai personalo bei finansinių išteklių.

– Baigti kainų liberalizavimą. Toliau derinti energijos kainas taip, kad jos padengtų sąnaudas, įgyvendinant naują elektros tarifų nustatymo sistemą. Palaipsniui tiesioginiais pervedimais keisti visas kainų subsidijas, teikiamas neturtingiems naudotojams.

– Sparčiau restruktūrizuoti valstybines įmones. Baigti visuomeninių įmonių privatizaciją. Priimti ir įgyvendinti draudimo veiklą reglamentuojantį įstatymą.

– Kurti stabilią ir veikiančią žemės ir kito nekilnojamojo turto rinką. Priimti įstatymą dėl erdvės planavimo ir įstatymą dėl žemės statyboms bei užtikrinti jų veiksmingą įgyvendinimą.

– Toliau daryti būtinus Juodkalnijos prekybos režimo koregavimus, kad šis atitiktų autonominės prekybos priemones, PPO taisykles ir būsimąjį SAS.

Europos standartai

VIDAUS RINKA

– Pašalinti Valstybių sąjungos bendros rinkos kliūtis bei vengti naujų. Užtikrinti, kad visoje Valstybių sąjungoje prekių, paslaugų, kapitalo ir asmenų rinka galėtų naudotis vietos ir užsienio subjektai. Užtikrinti teisinį konsultavimą ir taikyti abipusį respublikų visų sprendimų dėl galimybės naudotis rinka pripažinimo principą.

Laisvas prekių judėjimas

– Toliau siekti derinti taisykles ir reikalavimus dėl standartizavimo, sertifikavimo, metrologijos, akreditavimo ir atitikties vertinimo su ES *acquis*, siekiant sukurti palankias prekybos sąlygas. Pradėti taikyti Europos standartus.

– Sukurti vidaus konsultavimo ir pranešimo mechanizmus naujiems techniniams reikalavimams iki jų priėmimo dėl įtaką prekybai darančių priemonių.

– Sukurti teisinį pagrindą ir administracinius gebėjimus aktyviai vartotojų apsaugai pagal ES vartotojų politiką.

Laisvas kapitalo judėjimas

– Įdiegti atitinkančių sąskaitų sistemą komerciniuose bankuose, siekiant užtikrinti laisvą kapitalo judėjimą tarp respublikų.

Muitai ir mokesčiai

– Toliau derinti muitų teisės aktus ir procedūras su ES *acquis*. Toliau modernizuoti muitų administravimą, siekiant užtikrinti aukštą administracijos kompetenciją ir kovoti su korupcija, tarptautiniu nusikalstamumu bei mokesčių slėpimu. Stiprinti administracinį bendradarbiavimą ir užtikrinti, kad būtų nuolat laikomasi įsipareigojimų dėl preferencinių prekybos priemonių (kilmės) įgyvendinimo.

– Toliau derinti mokesčių teisės aktus su ES *acquis*. Tobulinti mokesčių įstatymų įgyvendinimą dėmesį skiriant pajamų rinkimui ir siekiant sumažinti sukčiavimą mokesčių srityje.

– Laikytis Elgesio kodekso dėl verslo apmokestinimo principų ir užtikrinti, kad naujos mokesčių priemonės atitiktų šiuos principus.

Konkurencija

– Taikyti antimonopolinį režimą visiems ne pagal konkurencijos taisykles vykstantiems reiškiniams. Užtikrinti administracinius gebėjimus, kad būtų galima veiksmingai ir nepriklausomai įgyvendinti šias taisykles.

– Stiprinti valstybės pagalbos koordinavimo punktus ir sukurti visiškai skaidrią valstybės pagalbą taip pradedant kurti valstybės pagalbos kontrolę.

Viešieji pirkimai

– Įgyvendinti nuoseklią ir veiksmingą viešųjų pirkimų tvarką abiejose respublikose. Užtikrinti skaidrias procedūras, nepaisant konkrečios sutarties vertės, bei nediskriminuoti Serbijos, Juodkalnijos ir ES tiekėjų.

Intelektinės nuosavybės teisė

– Toliau stiprinti intelektinės nuosavybės teisių apsaugą, priimant likusius įstatymus ir kitus teisės aktus. Užtikrinti baudžiamųjų nuostatų taikymą ir stiprinti šios srities įgyvendinimo ir vykdymo gebėjimus, ypač pasienio tarnyboje.

Statistika

– abiejose *respublikose:* Plėtoti patikimą ekonomikos statistiką. Persvarstyti ir priimti pagrindinį statistikos planą, siekiant pagerinti statistikos kokybę ir plėsti jos apimtį. Koordinuoti jos vykdymą tarp respublikų ir su Valstybių sąjunga. Sustiprinti žemės ūkio statistikos duomenų rinkimą ir jų tvarkymą pagal ES standartus ir metodiką; baigti derinimą su HS nomenklatūra 2000–2002 m. *Serbijoje:* Priimti su statistika susijusius teisės aktus.

SEKTORIŲ POLITIKA

Pramonė ir MVĮ

– abiejose *respublikose:* Toliau įgyvendinti Europos mažųjų įmonių chartiją.

– *Serbijoje:* toliau įgyvendinti naująją greičiau veikiančią bendrovių registravimo sistemą ir įvesti greitesnę licencijavimo tvarką. Tęsti teisės aktų poveikio vertinimą. Gerinti verslo teisinio gynimo ir atstovavimo galimybes. Toliau vystyti vietos ir (arba) regionų verslo paramos struktūras (įmonių telkinius, inkubatorius, verslo ir (arba) technologijų parkus).

– *Juodkalnijoje:* Stiprinti naujai sukurtą nepriklausomą investicijų skatinimo agentūrą. Tęsti nacionalinio garantijų fondo kūrimą. Gerinti verslo teisinį gynimą ir (arba) konsultavimą. Sutelkti pastangas siekiant racionalizuoti ir pagreitinti licencijavimo sistemas. Įvesti „nebyliojo patvirtinimo“ principą licencijavimo ir registravimo srityje. Pradėti teisės aktų poveikio vertinimą. Toliau gerinti finansavimo galimybes bei vystyti verslo paramos struktūras (telkinius, inkubatorius, verslo ir (arba) technologijų parkus).

Žemės ūkis ir žuvininkystė

– *Serbijoje:* Toliau stiprinti administracinius politikos formavimo ir įgyvendinimo gebėjimus. Priimti ir pradėti įgyvendinti pagrindinius maisto saugos, veterinarijos ir fitosanitarijos teisės aktus. Modernizuoti veterinarijos, fitosanitarijos ir sanitarijos laboratorijas, inspekcijas ir išorinių sienų kontrolę; baigti diegti galvijų identifikavimo ir registravimo sistemą;

– Juodkalnijoje: Toliau stiprinti administracinius politikos formavimo ir įgyvendinimo gebėjimus. Įgyvendinti veterinarijos srities (įskaitant žuvininkystės produktus) teisės aktus, taip pat stiprinti veterinarines ir fitosanitarines laboratorijas; stiprinti kontrolę. Telkti pastangas siekiant suderinti teisės aktus su ES veterinarijos ir fitosanitarijos *acquis*. Derinti gyvulių identifikavimo ir registravimo sistemą pagal ES reikalavimus.

Aplinka

– *Serbijoje:* Toliau derinti teisės aktus su ES teisės aktais ir standartais (oro tarša, atliekų tvarkymas ir gamtos apsauga); priimti ir pradėti įgyvendinti Nacionalinę aplinkos apsaugos strategiją. Stiprinti administracinius, visų pirma už planavimą, leidimus, tikrinimą ir priežiūrą bei projektų valdymą atsakingų institucijų ir organizacijų gebėjimus. Rengti daugiametį investicijų finansavimo planą. Įgyvendinti priimtus teisės aktus, ypač dėl poveikio aplinkai įvertinimo ir pramonės taršos. Pradėti statyti pavojingų atliekų apdorojimo ir saugaus šalinimo įrenginius.

– *Juodkalnijoje:* Toliau derinti teisės aktus, ypač pagrindinius aplinkos apsaugos teisės aktus, su ES teisės aktais ir standartais. Įgyvendinti ir vykdyti priimtus teisės aktus. Rengti bendrą aplinkos apsaugos strategiją (vanduo, atliekos, oras). Parengti Žemės naudojimo planą; Parengti Tvarios plėtros strategiją ir sektorių strategijas (integruota pajūrio zonos vadyba, biologinė įvairovė, klimato kaita). Stiprinti administracinius gebėjimus.

Transporto politika

– Baigti programą ir toliau derinti aviacijos teisės aktus su ES *acquis* atsižvelgiant į Europos bendrosios aviacinės erdvės susitarimą (angl. ECAA).

– Įgyvendinti Supratimo memorandumą dėl Pietryčių Europos pagrindinio regioninio transporto tinklo, įskaitant Transporto observatoriją.

– *Serbijoje:* Priimti ir įgyvendinti nacionalinę transporto strategiją (kelių, geležinkelių, oro ir vandens kelių), skiriant dėmesį ekonominiam sektoriaus gyvybingumui. Įgyvendinti įstatymą dėl geležinkelių. Baigti rengti pagrindinį vidaus navigacijos planą.

– *Juodkalnijoje:* Įgyvendinti kelių transporto įstatymą (įskaitant atitinkamų įgyvendinimo struktūrų steigimą). Pradėti skirti pakankamai lėšų transporto infrastruktūros ir institucijų išlaikymui.

Energija

– Pradėti vykdyti Europos energijos bendrijos steigimo sutarties įsipareigojimus.

– *Serbijoje:* Visiškai įgyvendinti Energetikos įstatymą, taip pat užtikrinant sklandų nepriklausomos Energetikos reguliavimo agentūros funkcionavimą; toliau atlikti energijos jėgainių aplinkos apsaugos auditą ir informuoti daugiausiai žalos darančius teršėjus. Užtikrinti veiklos atskyrimą, atsižvelgiant į įmonių restruktūrizavimą ir privatizavimą. Stiprinti būtinas administracines struktūras. Toliau formuoti regiono energetikos rinką (be kitų priemonių, taip pat ir gerinant ryšį).

– *Juodkalnijoje:* Baigti rengti ir įgyvendinti energetikos vystymo strategiją, įskaitant ir energijos vartojimo efektyvumo strategiją; stiprinti Ekonomikos ministerijos administracinius gebėjimus energetikos srityje; atskirti ir restruktūrizuoti elektros energijos įmones. Sustiprinti energetikos reguliavimo instituciją. Baigti energetikos vidaus rinkos restruktūrizavimą ir liberalizavimą; privatizuoti ir (arba) leisti kurti valstybines arba privačias bendrijas šiame sektoriuje.

Informacinė visuomenė ir žiniasklaida

– *Serbijoje:* Užtikrinti, kad elektroninės komunikacijos sektorius būtų liberalizuotas, kad reguliuojančios institucijos būtų nepriklausomos ir veiksmingai veiktų ir kad būtų priimti ir taikomi reikalingi įstatymai bei sektorių politika.

– *Juodkalnijoje:* Skatinti konkurenciją rinkoje stiprinant Telekomunikacijų agentūrą, ypač įvedant būtinas konkurenciją užtikrinančias priemones ir nustatant sujungimo mokesčių terminus bei sąlygas.

Finansų kontrolė

– Rengti Viešosios vidaus finansų kontrolės strategiją.

TEISINGUMAS, LAISVĖ IR SAUGUMAS

Vizos, pasienio kontrolė, prieglobstis ir migracija

– Formuoti bendrą *Valstybių sąjungos* požiūrį dėl integruoto sienų valdymo ir užtikrinti nuolatinį vykdymą *respublikų* lygiu pagal atitinkamą susitarimo memorandumą. Tęsiant 2003 m. gegužės mėn. Ochrido regioninės konferencijos dėl sienos apsaugos ir valdymo pradėtą darbą, įgyvendinti vyriausybės priimtas artimiausio laikotarpio priemones.

– *Serbijoje:* imtis konkrečių veiksmų įgyvendinant geriausią pasienio policijos veiklos praktiką; nedelsiant demilitarizuoti sienos kontrolę, koordinuojant Valstybių sąjungos valdžios institucijoms.

– *Juodkalnijoje:* toliau stiprinti civilinę sienos kontrolę (įskaitant mokymą ir su ES standartus atitinkančią įrangą).

– Formuoti bendrą *Valstybių sąjungos* požiūrį į vizų, prieglobsčio ir migracijos problemas pagal Konstitucinę chartiją, visų pirma visiškai suderinant respublikose taikomus vizų režimus. Sukurti sąlygas, kuriomis būtų užtikrinamas nuolatinis šių politikos sričių įgyvendinimas respublikų lygmeniu.

– Abiejose respublikose priimti Prieglobsčio įstatymus ir toliau sudaryti ir įgyvendinti readmisijos susitarimus. Serbijoje: stiprinti prieglobsčio prašytojų ir pabėgėlių priėmimo centrų gebėjimus ir infrastruktūrą. Juodkalnijoje: statyti pagal planą numatytus prieglobsčio prašytojų ir pabėgėlių priėmimo centrus.

Pinigų plovimas

– abiejose *respublikose:* Užtikrinti veiksmingą kovos su pinigų plovimu teisės aktų įgyvendinimą ir stiprinti finansinės žvalgybos padalinius.

Narkotikai

– abiejose *respublikose:* Gerinti kovos su prekyba narkotikais gebėjimus ir rengti bei pradėti įgyvendinti su ES narkotikų strategija suderintą nacionalinę narkotikų strategiją.

Policija

– Įgyvendinti bendrai sudarytas institucines teismų ir teisėsaugos bendradarbiavimo tarp *respublikų* programas, visų pirma visiškai įgyvendinant susitarimo memorandumus, kuriuos pasirašė teisingumo ir vidaus reikalų ministrai.

– *Serbijoje:* priimti Policijos įstatymą, siekiant įtvirtinti profesionalumą ir atskaitomybę.

– *Juodkalnijoje:* Įgyvendinti Policijos ir Nacionalinio saugumo agentūros įstatymus bei užtikrinti profesionalumą ir atskaitomybę.

Kova su organizuotu nusikalstamumu ir terorizmu

– Sukurti veiksmingus *respublikų* įstaigų tarpusavio bendradarbiavimo institucinius mechanizmus ir įforminti jų bendradarbiavimą.

– abiejose *respublikose:* Priimti teisės aktus ir plėtoti gebėjimus areštuoti turtą. Stiprinti kriminalinę žvalgybą. Priimti asmens duomenų apsaugos teisės aktus ir imtis reikalingų priemonių, kad būtų pasirengta susitarimo dėl bendradarbiavimo su Europolu sudarymui. Stiprinti kovą su prekyba žmonėmis, įskaitant tinkamos pagalbos suteikimą ir aukų apsaugą.

– Stiprinti tarptautinį bendradarbiavimą ir įgyvendinti atitinkamas tarptautines konvencijas terorizmo srityje; stiprinti bendradarbiavimą ir keitimąsi informacija tarp visų saugumo tarnybų sričių ir su kitomis valstybėmis; užkirsti kelią terorizmo aktų finansavimui ir rengimui.

3.2. Vidutinės trukmės prioritetai

Politiniai reikalavimai

DEMOKRATIJA IR TEISINĖ VALSTYBĖ

Viešasis administravimas

– Toliau stiprinti Europos integracijos padalinius atsakingose ministerijose ir bendradarbiavimo mechanizmus su Europos integracijos skyriais.

– *Serbijoje:* Visiškai įgyvendinti valstybės tarnybos ir viešojo administravimo įstatymus. Taikyti valstybės tarnybos žmogiškųjų išteklių plėtojimo priemones. Stiprinti viešojo administravimo gebėjimus (politikos formavimo ir ministerijų darbo koordinavimo) vyriausybiniu ir vietos lygiu; nustatyti centralizuotą darbo užmokesčio sistemą. Stiprinti ekonominės politikos formavimo procesą. Priimti ir įgyvendinti decentralizacijos reformą užtikrinant vietos valdžios gyvybingumą.

– *Juodkalnijoje:* užtikrinti nuolatinę žmogiškųjų išteklių valdymo administraciją. Stiprinti politikos formavimą. Įgyvendinti decentralizacijos reformą.

Gynybos reforma

– Toliau restruktūrizuoti ir reformuoti ginkluotąsias pajėgas, įskaitant, pagal poreikį, karinių pajėgų sumažinimą (atsižvelgiant į socialinį poveikį) kariuomenės turto ir gynybos pramonės pertvarkymą ir privatizavimą, taip pat padidinti skaidrumą ir civilinę kontrolę.

Teismų sistema

– *Serbijoje:* Adaptuoti nacionalinę teismų reformos strategiją ir veiksmų planą, visų pirma kreipiant dėmesį į teisėjų skyrimo, jų bandomojo laikotarpio, taip pat prokurorų autonomijos klausimus. Sukurti ir įdiegti IT tinklą, skirtą visų lygių prokurorams; užtikrinti teismų sprendimų įgyvendinimą. Toliau stiprinti gebėjimus nagrinėti karo nusikaltimus savo šalyje, visiškai laikantis tarptautinių įsipareigojimų bendradarbiauti su TBTBJ.

– *Juodkalnijoje:* Užtikrinti tinkamą Teisėjų mokymo centro darbą. Įgyvendinti teismo organų sistemai skirtą IT strategiją.

Antikorupcinė politika

– Užtikrinti, kad būtų visapusiškai laikomasi JT Konvencijos dėl kovos su korupcija.

ŽMOGAUS TEISĖS IR MAŽUMŲ APSAUGA

– Įgyvendinti antidiskriminacinius teisės aktus.

– Užtikrinti, kad neįgalieji ar mažumų vaikai būtų integruoti į normalias mokyklas; reformuoti vaikų globos sistemą.

– Toliau skatinti mažumų integraciją ir gerus etninių grupių santykius.

REGIONINIAI KLAUSIMAI IR TARPTAUTINIAI ĮSIPAREIGOJIMAI

– Padėti integruotis negrįžti nusprendusiems pabėgėliams. *Serbijoje:* priimti naują Pabėgėlių įstatymą; toliau įgyvendinti nacionalinę strategiją. *Juodkalnijoje:* Įgyvendinti Nacionalinę pabėgėlių strategiją, kaip išsamios socialinės integracijos strategijos dalį.

Ekonominiai reikalavimai

Serbijoje:

– Tęsti tvarios makroekonominės politikos įgyvendinimą; tęsti fiskalinio pobūdžio ir konsolidavimo pataisų darymą, siekiant dar labiau sumažinti išorės disbalansą ir sulaikyti infliaciją. Pirmenybę teikti valstybės išlaidoms, sudarant metinius ir vidutinės trukmės biudžeto planus; ypač svarbu sumažinti valstybinių ir visuomeninių bendrovių pusiau fiskalinius nuostolius. Toliau vykdyti nuosaikią darbo užmokesčio politiką. Toliau reformuoti pensijų ir sveikatos draudimo sistemas.

– Gerinti biudžeto sudarymą ir finansų valdymą; stiprinti pastangas didinti biudžeto sudarymo ir vykdymo gebėjimus, kad būtų galima nustatyti prioritetus. Gerinti finansų valdymą centrinės ir vietos valdžios lygiu.

– Nustatyti veiksmingas įtariamo sukčiavimo atvejų ir kitų pažeidimų, darančių įtaką nacionalinėms ir tarptautinėms lėšoms, nustatymo, nagrinėjimo ir tolesnių veiksmų procedūras.

– Toliau privatizuoti dideles visuomenines ir valstybines bendroves ir, jei būtina, valstybines komunalines įstaigas, siekiant plėsti privatų ekonomikos sektorių.

– Gerinti verslo sąlygas, siekiant skatinti privataus sektoriaus vystymąsi ir užimtumą, sukuriant konkurencingas rinkas, lygias konkurencijos sąlygas ir finansavimo prieinamumą, plėtojant finansinį sektorių.

– Stiprinti žemės ir kito nekilnojamojo turto rinkos funkcionavimą. Priimti ir įgyvendinti teisės aktus dėl kadastro ir miestų žemės privatizavimo. Pradėti žemės reformą, stambių ūkių restruktūrizavimą ir privatizavimą.

– Toliau įgyvendinti reikalingas reformas pagal PPO taisykles ir įsipareigojimus, siekiant pagreitinti įstojimo į PPO procesą.

– Pradėti kurti ir taikyti integruotą mokslinių tyrimų politiką.

Juodkalnijoje:

– Tęsti tvarios makroekonominės politikos įgyvendinimą; išlaikyti fiskalinį koregavimą ir konsolidavimą siekiant sumažinti išorinį disbalansą. Pirmenybę teikti valstybės išlaidoms, sudarant artimiausius ir vidutinės trukmės biudžeto planus; ypač sumažinti subsidijas, pervedimus ir valstybės tarnybos darbo užmokesčio fondą. Nuolat mažinti bendrų valstybės išlaidų dalį BVP.

– Gerinti biudžeto sudarymą ir finansų valdymą; stiprinti pastangas didinti biudžeto sudarymo ir vykdymo gebėjimus, kad būtų galima nustatyti prioritetus. Gerinti finansų valdymą centrinės ir vietos valdžios lygiu.

– Nustatyti veiksmingas įtariamo sukčiavimo atvejų ir kitų pažeidimų, darančių įtaką nacionalinėms ir tarptautinėms lėšoms, nustatymo, nagrinėjimo ir tolesnių veiksmų procedūras.

– Gerinti verslo sąlygas, siekiant skatinti privataus sektoriaus vystymąsi ir užimtumą, sukuriant konkurencingas rinkas, lygias konkurencijos sąlygas ir finansavimo prieinamumą, plėtojant finansinį sektorių. Racionalizuoti komercinių bylų procesą teismuose.

– Toliau įgyvendinti reikalingas reformas pagal PPO taisykles ir įpareigojimus siekiant pagreitinti įstojimo į PPO procesą.

– Pradėti kurti ir taikyti integruotą mokslinių tyrimų politiką.

Europos standartai

VIDAUS RINKA

Laisvas kapitalo judėjimas

– Dar labiau liberalizuoti trumpos ir vidutinės trukmės kapitalo judėjimą abiejose *respublikose*.

Laisvas prekių judėjimas

– Toliau plėtoti standartizavimo sistemą, visų pirma priimant Europos standartus. Tęsti naujojo, visuotinio bei senojo požiūrio direktyvų įgyvendinimą. Sudaryti rinkos stebėjimo struktūrą, kuri būtina pagal *acquis.*

Muitai ir mokesčiai

– Užtikrinti nuolatinį Serbijos ir Juodkalnijos muitinės ir mokesčių teisės aktų derinimą su *acquis* ir toliau plėsti administracinius gebėjimus, siekiant įgyvendinti muitinės teisės aktus ir kovoti su korupcija, tarptautiniu nusikalstamumu ir vengimu mokėti mokesčius.

– Siekti daugiau skaidrumo ir keistis informacija su ES valstybėmis narėmis, kad būtų galima lengviau įgyvendinti priemones, užkertančias kelią vengimui mokėti mokesčius arba jų slėpimui.

– ***Statistika***

– abiejose *respublikose:* Sudaryti patikimą ekonomikos statistiką. Formuoti institucinius gebėjimus pagal Europos standartus pateikti ir skelbti pagrindinius statistinius duomenis verslo statistikos, darbo rinkos statistikos ir nacionalinių sąskaitų srityse.

SEKTORIŲ POLITIKA

Pramonė ir MVĮ

– abiejose *respublikose:* Įgyvendinti Europos mažųjų įmonių chartiją.

Žemės ūkis ir žuvininkystė

– *Serbijoje:* Toliau stiprinti administracinius politikos formavimo ir įgyvendinimo gebėjimus. Kurti ir pradėti įgyvendinti kaimo plėtros politiką. Toliau stiprinti veterinarijos, sanitarijos, fitosanitarijos ir maisto saugos tesės aktus ir kontrolę, įskaitant vyno laboratorijas. Gerinti atliekų tvarkymą ir mažinti žemės ūkio taršą. Stiprinti žemės ūkio ir maisto rinkos sistemas, įskaitant kokybės kontrolę ir rizikos veiksnių analizę ir svarbiuosius valdymo taškus (RVASVT); mažinti žemės ūkio rinkos iškraipymus ir reformuoti Produktų atsargų direktoratą. Išplėsti gyvulių identifikavimo ir registravimo sistemą. Parengti programą maisto perdirbimo įmonių modernizavimui pagal ES reikalavimus.

– *Juodkalnijoje:* toliau stiprinti politikos formavimo ir įgyvendinimo administracinius gebėjimus. Sukurti ir pradėti įgyvendinti kaimo plėtros politiką. Stiprinti institucijų kompetenciją maisto saugos srityje. Parengti programą dėl maisto perdirbimo įmonių modernizavimo pagal ES reikalavimus. Imtis priemonių siekiant identifikuoti avis ir ožkas bei registruoti jų judėjimą. Imtis priemonių užtikrinant veiksmingą naminių augalų produktų kontrolę, visų pirma produktų, kuriems nustatyti tam tikri ES reikalavimai. Imtis priemonių, siekiant priartinti žuvininkystės politiką prie ES standartų, ypač išteklių valdymo, tikrinimo ir kontrolės bei rinkos ir struktūrinės politikos srityse.

Aplinka

– abiejose *respublikose:* Toliau vykdyti ir įgyvendinti su ES teise suderintus teisės aktus. Įgyvendinti poveikio aplinkai įvertinimo teisės aktus. Ratifikuoti ir pradėti įgyvendinti Kioto protokolą. Užtikrinti įgyvendinamą vidutinės ir ilgalaikės trukmės aplinkos apsaugos politikos finansinę programą.

– *Serbijoje:* Priimti ir pradėti įgyvendinti strategijas dėl oro taršos, atliekų tvarkymo ir gamtos apsaugos. Toliau įgyvendinti Nacionalinę aplinkos apsaugos strategiją ir vandens strategiją. Toliau stiprinti aplinkos apsaugos institucijų ir organizacijų administracinius gebėjimus. Pradėti įgyvendinti daugiametį investicijų finansavimo planą. Baigti statyti pavojingų atliekų apdorojimo ir saugaus šalinimo įrenginius.

– *Juodkalnijoje:* Toliau derinti teisės aktus su ES teisės aktais ir standartais, visų pirma teisės aktus dėl oro taršos, vandens ir atliekų. Pradėti įgyvendinti Žemės naudojimo planą ir bendrą aplinkos apsaugos strategiją. Rengti bendrą aplinkos apsaugos strategiją (vanduo, atliekos, oras). Pradėti įgyvendinti Tvarios plėtros strategiją ir sektorių strategijas (integruota pajūrio zonos vadyba, biologinė įvairovė, klimato kaita). Stiprinti administracinius už aplinkos planavimą, leidimus, tikrinimą ir kontrolę bei projektų valdymą atsakingų institucijų ir organizacijų gebėjimus.

Transporto politika

– abiejose *respublikose:* Stiprinti gebėjimų formavimą, ypač didelių investicijų projektų rengimui. Toliau numatyti pakankamus išteklius transporto infrastruktūros ir institucijų išlaikymui.

– Vykdyti tarptautinius įsipareigojimus pagal Tarptautinės jūrų organizacijos konvencijas ir gerinti jūrų laivyno saugumo sąlygas pagal Paryžiaus susitarimo memorandumą.

Energija

– abiejose *respublikose:* Priimti ir įgyvendinti ilgalaikę su aplinkos apsauga suderintą energetikos politikos strategiją.

– Toliau įgyvendinti šios srities regionų ir tarptautinius įsipareigojimus, siekiant sukurti konkurencingą regiono energetikos rinką.

Informacinė visuomenė ir žiniasklaida

– abiejose *respublikose:* Į nacionalinę teisę perkelti naujas ES bendrąsias nuostatas dėl elektroninių ryšių ir jas įgyvendinti. Užtikrinti reguliavimo institucijų nepriklausomumą, kompetenciją ir skirti joms pakankamai lėšų. Pradėti derinti garso ir vaizdo srities teisės aktus su ES *acquis*.

Finansinė kontrolė

– Parengti ir įgyvendinti decentralizuoto valdymo atskaitomybės ir veikimo požiūriu nepriklausomo vidaus audito principus pagal tarptautinius standartus ir geriausią ES praktiką.

– Stiprinti Aukščiausiosios audito institucijos veiklos pajėgumus, taip pat veiklos ir finansinį nepriklausomumą,

– Tobulinti procedūras ir administracinius gebėjimus, siekiant užtikrinti veiksmingą ES finansinių interesų apsaugą.

TEISINGUMAS, LAISVĖ IR SAUGUMAS

Vizos, sienos kontrolė, prieglobstis ir migracija

– abiejose *respublikose:* Plėtoti techninę infrastruktūrą ir personalo gebėjimus, siekiant įgyvendinti Bendros sienos kontrolės politiką, taip pat stiprinti pasienio policiją ir muitines. Dar labiau palengvinti valstybės sienos kirtimą, įsteigiant naujus pasienio postus. Sustiprinti respublikų tarnybų, atsakingų už kovą su prekyba žmonėmis, bendradarbiavimą.

Policija

– abiejose *respublikose:* Tęsti restruktūrizavimą; užtikrinti atskaitomybę; reformuoti policijos mokymą; užtikrinti teisėsaugos institucijų bendradarbiavimą.

Kova su organizuotu nusikalstamumu ir terorizmu

– abiejose *respublikose:* Kurti veiksmingą liudytojų apsaugos sistemą, apimančią ir regioninius elementus. Stiprinti kovą su ekonominiais ir finansiniais nusikaltimais (įskaitant pinigų plovimą ir valiutos padirbinėjimą) bei sukčiavimu ir korupcija, taip pat tobulinti susijusius teisės aktus. Palengvinti ES valstybių skiriamų ryšių pareigūnų į atitinkamas valstybines institucijas, kovojančias prieš organizuotą nusikalstamumą. Įgyvendinti Palermo konvenciją dėl tarptautinio organizuoto nusikalstamumo.

– *Serbijoje:* stiprinti Vidaus reikalų ministerijos (ypač kovos su organizuotu nusikalstamumu skyriaus) gebėjimus. Tobulinti institucijų apsikeitimo žvalgybine informacija procedūras ir gebėjimus.

– *Juodkalnijoje:* stiprinti administracinius ir teismų gebėjimus įgyvendinti baudžiamojo kodekso nuostatas dėl organizuoto nusikalstamumo. Stiprinti Vidaus reikalų ministerijos kovos su organizuotu nusikalstamumu skyrių ir užtikrinti visų teisėsaugos institucijų veiklos koordinavimą.

KOSOVAS kaip nustatyta 1999 m. birželio 10 d. Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos Rezoliucijoje Nr. 1244.

3.1. Trumpalaikiai prioritetai

– Siekiant užtikrinti saugų, demokratišką ir daugiatautį Kosovą, būtina įgyvendinti JT Saugumo Tarybos patvirtintus Kosovo standartus.

– Todėl reikėtų išskirti tokius prioritetus:

Pagrindiniai prioritetai

– Užtikrinti visapusišką pagarbą teisėtvarkai ir įgyvendinti griežtą politiką prieš korupciją, organizuotą nusikalstamumą ir finansinius nusikaltimus.

– užtikrinti demokratinį Kosovo valdymą bei teikti jo gyventojams viešąsias paslaugas, sukuriant profesionalų, atskaitingą, prieinamą, pavyzdingą ir skaidrų be jokios politinės įtakos viešąjį administravimą.

– Sukurti palankias sąlygas darniam daugiatautiškumui ir sugrįžusiems asmenims. Užtikrinti pagarbą visoms bendruomenėms, jų saugumą, judėjimo bei dalyvavimo laisvę. Atvirai smerkti visas mažumų atžvilgiu priešiškai nusiteikusias manifestacijas. Aktyviai tirti visus etninius nusikaltimus.

– Sukurti sąlygas investicijoms, prekybai ir ekonominiam augimui.

– Užtikrinti visapusišką bendradarbiavimą su Tarptautiniu baudžiamuoju tribunolu buvusiai Jugoslavijai (TBTBJ).

– Besąlygiškai laikytis Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliucijos Nr. 1244 (JTSTR 1244) ir aktyviau bendradarbiauti su Belgradu. Būti pasirengusiems konstruktyviai bendradarbiauti.

Politiniai reikalavimai

DEMOKRATIJA IR TEISINĖ VALSTYBĖ

Laikinosios savivaldos institucijos

– Užtikrinti efektyvią asamblėjos ir jos komitetų, vyriausybės ir savivaldybių veiklą, įskaitant visišką nustatytų tvarkos taisyklių laikymąsi bei pagarbą visų bendruomenių teisėms ir interesams.

– Didinant atskaitomybę ir skaidrumą sustiprinti vykdomosios valdžios veiklos kontrolę Asamblėjoje.

– Padidinti mažumų atstovavimą visose institucijose ir valstybės tarnybose savivaldybių ir centriniu lygmeniu.

– Parengti ir atlikti gyventojų ir būstų surašymą laikantis visų tarptautinių standartų.

Rinkimai

– Organizuoti laisvus, nešališkus ir skaidrius rinkimus. Stiprinti nepriklausomą ir daugiatautę Centrinę rinkimų komisiją, kuri galėtų laiku organizuoti 2006 m. rinkimus.

– Užtikrinti, kad būtų pakankamai balsavimo vietų ir visoms bendruomenėms sudarytos sąlygos bei garantuojamas saugumas pasinaudoti balsavimo teise. Sudaryti sąlygas perkeltiems asmenims šalyje ir pabėgėliams dalyvauti rinkimuose, netgi jei jų galimybės sugrįžti į Kosovą yra ribotos.

Viešasis administravimas

– Įgyvendinti skaidrias valstybės tarnautojų, įskaitant Kosovo apsaugos korpuso (KAK), policijos ir teisingumo sistemų darbuotojų, atrankos, perkėlimo, vertinimo, pakėlimo pareigose, elgesio ir atleidimo iš darbo, taip pat finansų valdymo taisykles.

– Gerinti teikiamų pagrindinių viešųjų paslaugų kokybę ir prieinamumą visoms bendruomenėms, taip pat mažinti paklausą analogiškų struktūrų teikiamoms paslaugoms.

– Kurti ir remti veiksmingas, be politinės įtakos valstybės tarnybos mokymo institucijas. Tobulinti aukštesnių vadovybės lygių mokymą. Pertvarkyti Kosovo viešojo administravimo institutą į instituciją, organizuojančią profesionalius kursus visiems valstybės tarnautojams.

– Priimti ekstremalių situacijų valdymo įstatymą ir toliau gerinti atitinkamų Kosovo institucijų, tarp jų ir KAK profesionalumą ir koordinavimą civilinės apsaugos klausimais.

– Spartinti vietos savivaldų reformą, atsižvelgiant į visų Kosovo bendruomenių nuomonę ir interesus, įskaitant atitinkamų biudžeto lėšų skyrimą ir administracinių gebėjimų lavinimą, siekiant palengvinti decentralizacijos procesą.

Teismų sistema

– Užtikrinti veiksmingą ir nešališką teismų, kuriems nedaroma politinė įtaka, veiklą.

– Suteikti apsaugą liudytojams.

– Įgyvendinti automatizuotą bylų valdymo sistemą, siekiant sumažinti neišnagrinėtų bylų, ypač civilinėje teisėje, skaičių. Užtikrinti civilinių teismų sprendimų įgyvendinimą.

– Toliau plėtoti teisinį, ypač teisėjų, prokurorų ir administracinio personalo, švietimą bei lavinimą. Priimti ir įgyvendinti įstatymą dėl Kosovo teisėjų instituto bei pertvarkyti jį į veiksmingą, už teisėjų rengimą atsakingą instituciją.

– Stiprinti municipalinius teismus ir policijos veiklą, siekiant užkirsti kelią, sankcionuoti ir kovoti su neteisėtu nuosavybės užėmimu, naudojimu ir statybomis.

– Stiprinti prokuratūros veiklą, siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi autonomijos ir nešališkumo principų.

– Tobulinti gebėjimus, neatsižvelgiant į jokią politinę įtaką, siekiant naudotis kompetencija teisingumo ir vidaus reikalų srityse.

Antikorupcinė politika

– Įgyvendinti kovos su korupcija įstatymą. Įkurti antikorupcinę agentūrą. Priimti ir įgyvendinti antikorupcinį planą.

ŽMOGAUS TEISĖS IR MAŽUMŲ APSAUGA

– Užtikrinti nuolatinę nepriklausomą nešališkos ombudsmeno tarnybos veiklą ir finansinį pajėgumą, taip pat rimtai atsižvelgti į ombudsmeno rekomendacijas.

– Palengvinti ir skatinti pabėgėlių bei visų bendruomenių perkeltųjų asmenų grąžinimą ir baigti per 2004 m. kovo mėn. įvykius sugadintos ir sugriautos nuosavybės atstatymą, įskaitant istorines ir religines vietas.

– Stiprinti Bendruomenių ir perkeltųjų asmenų grąžinimo ministerijos administracines struktūras ir atskaitomybės mechanizmus. Toliau vystyti ir įgyvendinti bendrą bendruomenių ir perkeltųjų asmenų sugrąžinimo strateginę programą ir savivaldybėse kurti mechanizmus, kuriais būtų padedama integruotis sugrįžusiems asmenims ir esančioms mažumų bendruomenėms.

– Priimti ir įgyvendinti veiksmingą Oficialių kalbų įstatymą ir sukurti veiksmingą jo įgyvendinimo stebėjimo mechanizmą.

– Sureguliuoti neformalius susitarimus. Surasti priimtinus repatriacijos sprendimus pavojingose sąlygose stovyklose gyvenančių romų mažumos bendruomenių ir neoficialiuose centruose gyvenančių IPP grupių integracijai.

– Priimti Kultūros paveldo išsaugojimo įstatymą ir sukurti administracinius mechanizmus, siekiant užtikrinti jo įgyvendinimą.

– Priimti visuomeninio transliavimo įstatymą ir įstatymą prieš pilietinį šmeižtą. Konsoliduoti visuomenės informavimo priemonių savireguliacijos sistemą, įsteigiant Nepriklausomą visuomenės informavimo priemonių komisiją, nustatant veiksmingą Spaudos tarybos veiklą ir įgyvendinant Spaudos kodeksą.

– Nustatyti atitinkamą nevyriausybinių organizacijų teisinę sistemą ir užtikrinti jų laisvą funkcionavimą.

– Baigti rengti teisės aktus ir veiksmus, kuriais siekiama ginti nuosavybės, ypač nuosavybės valdymo, teises; užvaldymą ir teises į gyvenamąją ir negyvenamąją nuosavybę, įskaitant teisinę sistemą, reglamentuojančią statybas. Derinti savivaldybių nurodymus ir sukurti veiksmingo komercinės ir žemės ūkio nuosavybės ginčų sprendimo mechanizmą. Geriau informuoti visuomenę apie neteisėtos statybos pasekmes.

– Kurti ir įgyvendinti strategiją, kurioje būtų numatyta nuosekli tvarka dėl įgaliojimų suteikimo Gyvenamųjų namų statybos ir nuosavybės direktoratui, siekiant apsvarstyti visus likusius prašymus dėl gyvenamosios nuosavybės.

– Gerinti pradinio ir vidurinio ugdymo, aukštojo mokslo bei profesinio lavinimo kokybę.

– Užtikrinti veiksmingą antidiskriminacijos įstatymo įgyvendinimą.

– Imtis konkrečių priemonių užkertant kelią ir baudžiant įstatymų numatyta tvarka už visų formų smurtą prieš moteris.

REGIONINIAI KLAUSIMAI IR TARPTAUTINIAI ĮSIPAREIGOJIMAI

– Stiprinti regionų bendradarbiavimą ir gerus kaimyninius santykius.

– Sudaryti ir įgyvendinti regiono laisvos prekybos susitarimus bei dalyvauti visose susijusiose regiono iniciatyvose, ypač rengiamose pagal Stabilumo paktą.

Ekonominiai reikalavimai

– Baigti privatizavimą pagal Kosovo patikos agentūros sudarytą tvarkaraštį.

– Baigti valstybinių įmonių, būtent elektros tiekimo, geležinkelių, centrinio šildymo bei vandens tiekimo ir atliekų tvarkymo paslaugų, inkorporavimą. Toliau įgyvendinti restruktūrizavimo priemones, siekiant gerinti jų valdymą, veiksmingumą ir finansinį pastovumą. Toliau stiprinti visuomeninių komunalinių paslaugų reguliavimo sistemą ir nepriklausomų reguliuotojų administracinius gebėjimus.

– Didinti viešųjų finansų skaidrumą ir pastovumą. Užtikrinti, kad 2006 m. biudžetas atitiktų konsoliduotą Vidutinės trukmės išlaidų programą.

– Nustatyti ir taikyti makroekonomikos ir biudžeto prioritetus glaudžiai bendradarbiaujant su TVF.

– Stiprinti fiskalinę discipliną ir užtikrinti geresnę viešųjų išlaidų kontrolę. Nustatyti veiksmingas įtariamo sukčiavimo atvejų ir kitų pažeidimų, darančių įtaką nacionalinėms ir tarptautinėms lėšoms, nustatymo, nagrinėjimo ir tolesnių veiksmų procedūras.

– Tęsti prekybos politikos ir su prekyba susijusių politikos sričių ir teisinės bazės tobulinimą, užtikrinant suderinamumą su ES ir PPO normomis. Paskelbti ir įgyvendinti Išorės prekybos įstatymą.

Europos standartai

– Stiprinti visų institucijų administracinius gebėjimus veiksmingai tikrinti, ar įgyvendinama politika ir įstatymai atitinka ES reikalavimus, ypač stiprinant už integraciją į Europą atsakingas institucijas.

VIDAUS RINKA

Laisvas prekių judėjimas

– Parengti reikalingus standartizavimo, sertifikavimo, metrologijos, akreditavimo ir atitikties vertinimo teisės aktus ir sukurti jų infrastruktūrą, atsižvelgiant į regiono ypatumus.

– Įgyvendinti Vidaus prekybos įstatymą.

Laisvas kapitalo judėjimas

– Priimti atitinkamus kokybiškai parengtus reikalavimus ir sustiprinti finansinio sektoriaus priežiūros sistemą.

Muitai ir mokesčiai

– Sustiprinti muitinės administracijos kovos su korupcija ir tarptautiniu nusikalstamumu gebėjimus. Stiprinti baudžiamojo tyrimo padalinio gebėjimus.

– Užtikrinti, kad būtų laikomasi įsipareigojimų dėl preferencinių prekybos priemonių (kilmės).

– Laikytis Elgesio kodekso dėl verslo apmokestinimo principų ir užtikrinti, kad naujos mokesčių priemonės atitinka šiuos principus.

Viešieji pirkimai

– Priimti ir veiksmingai įgyvendinti persvarstytą viešųjų pirkimų įstatymą, taip pat su juo susijusius įgyvendinančius teisės aktus. Nustatyti veiksmingą persvarstymo tvarką.

Intelektinės nuosavybės teisė

– Parengti ir įgyvendinti intelektinės, pramoninės ir komercinės nuosavybės teisų gynimo teisės aktus. Numatyti vidutinės trukmės strategiją, siekiant pagerinti šių teisių apsaugą.

Statistika

– Sukurti pirmąjį patikimą (nacionalinį) sąskaitų statistikos rinkinį.

SEKTORIŲ POLITIKA

Pramonė ir MVĮ

– Priimti vidutinės trukmės strategiją dėl MVĮ politikos, įskaitant ir MVĮ paramos agentūros ir investicijų skatinimo agentūros įsteigimą. Toliau įgyvendinti Europos mažųjų įmonių chartiją;

– Priimti Kosovo aplinkybes atitinkančią bendrosios paskirties finansinės ataskaitos sistemą, naudojant tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus IFRS ir (arba) IAS tik viešųjų interesų įmonėms ir visapusiškai taikyti 4 ir 7 bendrovių teisės direktyvose numatytas lengvatas.

Žemės ūkis ir žuvininkystė

– Sukurti ir pradėti įgyvendinti kaimo plėtros politiką.

– Toliau derinti veterinarijos ir fitosanitarijos teisės aktus su ES *acquis*.

– Derinti galvijų identifikavimo ir registravimo sistemą pagal ES reikalavimus.

Aplinka

– Parengti ir įgyvendinti ES *acquis* atitinkančius teisės aktus dėl poveikio aplinkai įvertinimo.

– Siekiant atitikties su ES *acquis*, parengti išsamų aplinkos apsaugos veiksmų planą, ypač susijusį su visuomenės sveikatos klausimais.

– Parengti visuomenės informavimo ir pilietinės visuomenės dalyvavimo aplinkos apsaugoje akcijas.

Transporto politika

– Įgyvendinti Susitarimo memorandumą dėl Pietryčių Europos pagrindinio regioninio transporto tinklo, įskaitant Transporto observatoriją.

– Įgyvendinti Kelių transporto įstatymą. Priimti Kelių saugumo įstatymą ir pradėti įgyvendinti šios srities priemones.

– Sustiprinti transporto planavimo gebėjimus, siekiant priimti ir pradėti įgyvendinti transporto politikos programą, įskaitant ir daugiarūšio transporto strategiją centriniame ir vietos lygmenyje.

– Toliau gerinti pagal duomenis vykdomą turto valdymą jam išlaikyti ir remontuoti.

– Toliau derinti aviacijos teisės aktus su ES *acquis* atsižvelgiant į Europos bendrosios aviacinės erdvės (angl. ECAA).

– Plėtoti Prištinos oro uosto civilinę valdymo struktūrą, turinčią savo personalą ir įrangą, siekiant užtikrinti atitinkamą saugumo lygį ir patikimą bei atskaitingą valdymą.

Energija

– Pradėti vykdyti įsipareigojimus, prisiimtus pagal Energijos bendrijos steigimo sutartį. Užtikrinti elektros bendrovės gyvybingumą ir pastovumą, visų prima smarkiai didinant pajamų surinkimą ir gerinant valdymo struktūras.

Informacinė visuomenė ir žiniasklaida

– Priimti ir pradėti įgyvendinti elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų politiką, siekiant sukurti stabilią konkurencingą aplinką, užsienio investicijoms pritraukti.

Finansų kontrolė

– Sukurti Viešosios vidaus finansų kontrolės strategiją, pagal kurią būtų įgyvendinamos šios srities vidutinės trukmės rekomendacijos.

TEISINGUMAS, LAISVĖ IR SAUGUMAS

Vizos, pasienio kontrolė, prieglobstis ir migracija

– Stiprinti sienų ir (arba) pasienio valdymo institucijų bendradarbiavimą.

Pinigų plovimas

– Užtikrinti, kad Finansų informacijos centras veiksmingai atlieka savo darbą rinkdamas ir analizuodamas informaciją apie pinigų plovimą.

Narkotikai

– Dar labiau stiprinti vietinio narkotikų skyriaus pajėgumus.

Policija

– Veiksmingiau tirti nusikaltimus. Priimti ir įgyvendinti Kosovo policijos tarnybos steigimo teisės aktus bei stiprinti jos tyrimų ir vidaus kontrolės kompetenciją. Stiprinti jos lyderystės gebėjimus.

– Užtikrinti, kad būsimoji visuomenės saugumo mokslo akademija būtų nepriklausoma ir profesionali mokymo įstaiga.

Kova su organizuotu nusikalstamumu ir terorizmu

– Toliau stiprinti Kosovo policijos vietinius kovos su organizuotu nusikalstamumu direktorato pajėgumus. Įgyvendinti kovos su prekyba žmonėmis veiksmų planą.

3.2. Vidutinės trukmės prioritetai

Politiniai reikalavimai

DEMOKRATIJA IR TEISINĖ VALSTYBĖ

Viešasis administravimas

– Tęsti darnaus viešojo administravimo reformą atsižvelgiant į biudžetą. Gerinti vietos administravimo gebėjimus vienodomis sąlygomis ir veiksmingai teikti paslaugas savo rinkėjams.

Teismų sistema

– Remiantis visais šiuo metu Kosove taikomais teisės šaltiniais nustatyti ir konsoliduoti įstatymų rinkinį, kuriame gerbiamos visų bendruomenių teisės ir interesai.

– Sukurti ir įgyvendinti šiuolaikinę strategiją, siekiant stiprinti teismų nepriklausomumą, taip pat baudžiamosios sistemos autonomiją.

– Stiprinti teismų ir teisėsaugos institucijų administracinius gebėjimus ir veiksmingumą. Užtikrinti, kad būtų visapusiškai įgyvendinama teisinės pagalbos sistema. Kurti alternatyvių ginčų sprendimų būdų mechanizmą.

– Tobulinti penitencinę sistemą, ypač saugumo, kontrolės, valdymo, profesinio lavinimo ir reintegracijos programas, taip pat bendrąsias sąlygas.

ŽMOGAUS TEISĖS IR MAŽUMŲ APSAUGA

– Pagal Europos Tarybos rekomendacijas priimti įstatymus ir sukurti bei laikytis žmogaus ir mažumų teisių apsaugos mechanizmų.

– Užtikrinti aktyvų mažumų bendruomenių gyvenimą, jų dalyvavimą visuomenės gyvenime, jų nediskriminuojant, imantis konkrečių jų saugumą ir judėjimo laisvę užtikrinančių priemonių, taip pat suteikiant vienodas sąlygas ir galimybes naudotis viešosiomis ir universaliosiomis paslaugomis.

– Įgyvendinti įstatymą dėl lyčių lygybės. Užtikrinti, kad moterų teisės būtų užtikrintos visose vykdomose politikos srityse ir teisės aktuose.

– Sukurti integruotą kultūros paveldo išsaugojimo politiką. Aktyviai dalyvauti plečiant visuomenės supratimą apie kultūros paveldą ir jo išsaugojimą.

– Užtikrinti, kad visuomeninis transliuotojas teikia visuomenines paslaugas visoms bendruomenėms jų gimtąja kalba. Skatinti transliavimą mažumoms ir padėti išsilaikyti mažumų visuomeninėms informavimo priemonėms. Užtikrinti vienodas konkurencijos sąlygas privačioms ir valstybinėms visuomeninio informavimo priemonėms.

– Užtikrinti, kad Kosovo kadastro agentūroje ir savivaldybių kadastro biuruose būtų galima skaidriai ir be diskriminacijos pasinaudoti visais nuosavybės įrašais ir veiktų atskaitomybės mechanizmai.

REGIONINIAI KLAUSIMAI IR TARPTAUTINIAI ĮSIPAREIGOJIMAI

– Toliau stiprinti regionų ir tarptautinio bendradarbiavimo mechanizmus teisėsaugos srityje, įskaitant įtariamųjų ir nuteistų asmenų perkėlimą, taip pat abipusę teisinę jurisdikcijų pagalbą.

Ekonominiai reikalavimai

– Pasirengti skolinimosi ir skolos valdymo gebėjimų tobulinimui.

– Išnagrinėti galimus garantijų mechanizmus, siekiant pritraukti užsienio investicijas, ypač bendradarbiaujant su Daugiašale investicijų garantijų agentūra.

– Tobulinti mokesčių sistemą ir stiprinti mokesčių administravimo gebėjimus, siekiant padidinti mokesčių surinkimą.

– Sukurti lanksčią socialinę politiką, siekiant skatinti užimtumą ir socialinę sanglaudą bei spręsti skurdo bei socialinės atskirties problemas.

– Tobulinti bankų sektoriaus gebėjimus, kad būtų teikiamos konkurencingos bankų paslaugos ir ilgalaikis konkurencingas finansavimas. Užtikrinti patikimą ir veiksmingą bankų, draudimo ir pensijas tvarkančių institucijų priežiūrą.

– Spartinti vidutinės trukmės vystymo strategijos formavimą ir numatyti, kad ji būtų susijusi su sektoriaus strategijomis, būtų atsižvelgta į skurdo mažinimą ir suderinta su vidutinės trukmės išlaidų sistema bei valstybės investavimo programa.

Europos standartai

VIDAUS RINKA

Laisvas prekių judėjimas

– Tęsti naujojo, visuotinio bei senojo požiūrio direktyvų įgyvendinimą.

– Tęsti Europos standartų (EN) perkėlimą į nacionalinę teisę.

– Sukurti rinkos stebėjimo struktūrą.

Muitai ir mokesčiai

– Užtikrinti nuolatinį muitų ir mokesčių teisės aktų derinimą su ES *acquis* ir toliau tobulinti administracinius gebėjimus, siekiant įgyvendinti šiuos teisės aktus ir kovoti su korupcija, tarpvalstybiniu nusikalstamumu ir mokesčių slėpimu.

Viešieji pirkimai

– Užtikrinti, kad visų lygių perkančiosios institucijos ir subjektai veiksmingai taikytų viešųjų pirkimų taisykles, *inter alia,* kuriant ir naudojant veiklos priemones, organizuojant mokymus ir didinant administracinius gebėjimus.

Intelektinės nuosavybės teisė

– Toliau stiprinti intelektinės, pramoninės ir komercinės nuosavybės teisių apsaugą pagal vidutinės trukmės strategiją.

Statistika

– Dėti daugiau pastangų siekiant sukurti patikimą statistikos sistemą.

SEKTORIŲ POLITIKA

Pramonė ir MVĮ

– Toliau įgyvendinti Europos mažųjų ir vidutinių įmonių chartiją ir vidutinės trukmės MVĮ strategiją.

– Toliau palaipsniui derinti bendrovių teisę, įskaitant ir finansinių ataskaitų standartus.

Žemės ūkis ir žuvininkystė

– Plėtoti politiką ir reguliavimo sistemą, skirtą perspektyviai žemės reformai remti. Remti žemės ūkio paskirties žemės apsaugą nuo neplanuoto miesto vietovių plėtojimo.

– Imtis priemonių siekiant identifikuoti avis ir ožkas bei registruoti jų judėjimą.

– Parengti maisto perdirbimo įstaigų modernizavimo programą.

– Imtis priemonių užtikrinant veiksmingą naminių augalų produktų kontrolę, visų pirma produktų, kuriems nustatyti tam tikri ES reikalavimai.

Aplinka

– Priimti ir įgyvendinti aplinkos apsaugos veiksmų planą, siekiant suderinamumo su ES *acquis*.

– Parengti visuomenės informavimo ir pilietinės visuomenės dalyvavimo aplinkos apsaugos akcijose.

Transporto politika

– Toliau įgyvendinti Supratimo memorandumą dėl Pietryčių Europos pagrindinio regioninio transporto tinklo plėtros.

Energija

– Rengti įstatymų leidybos ir reguliavimo sistemas, siekiant skatinti privataus ir viešojo sektoriaus partnerystę ir mišrias investicijas energijos sektoriuje pagal investicijų skatinimo analizės išvadas.

Informacinė visuomenė ir žiniasklaida

– Įgyvendinti elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų teisės aktus ir stiprinti nepriklausomo reguliuotojo padėtį.

Finansinė kontrolė

– Koordinuojant Finansų ministerijai, rengti ir taikyti decentralizuoto valdymo atskaitomybės ir veikimo požiūriu nepriklausomo vidaus audito principus pagal tarptautinius standartus ir geriausią ES patirtį, įgyvendinant nuoseklius teisės aktus ir naudojant tinkamus administracinius gebėjimus.

– Stiprinti Aukščiausiosios audito institucijos veiklos pajėgumus, taip pat veiklos ir finansinę nepriklausomybę.

TEISINGUMAS, LAISVĖ IR SAUGUMAS

Narkotikai

– Rengti ir įgyvendinti veiksmingus teisės aktus ir strategiją, kovojant su prekyba ir piktnaudžiavimu narkotikais.

Kova su organizuotu nusikalstamumu ir terorizmu

– Rengti ir įgyvendinti išsamią kovos su organizuotu nusikalstamumu, finansiniais nusikaltimais ir terorizmu strategiją. Stiprinti vietos institucijų gebėjimus tirti organizuotą nusikalstamą veiklą. Stiprinti teismų gebėjimus persekioti baudžiamąja tvarka bei nagrinėti organizuoto nusikalstamumo ir finansinių nusikaltimų bylas.

– Rengti ginklų surinkimo strategiją, pabaigti rengti ir įgyvendinti teisės aktus dėl mažo kalibro ginklų.